

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з наукової роботи
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова,
доктор фізико-
математичних наук, професор

Г.М.Торбін

2025 р.

ПРОГРАМА

вступного випробування зі спеціальності
для абітурієнтів третього (освітньо-науковий) рівня вищої освіти
для здобуття наукового ступеня «Доктор філософії»
галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
ІІО «Соціальна робота та консультування»

Київ - 2025

Програма вступного іспиту в аспірантуру з соціальної роботи для здобувачів наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю І10 Соціальна робота та консультування. К.: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025.

Укладачі:

Ренате ВАЙНОЛА, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної освіти та соціальної роботи факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

Валентина ТЕРНОПІЛЬСЬКА, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної освіти та соціальної роботи факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

Оксана МІХЕСВА, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної освіти та соціальної роботи факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

Дар'я БИБИК, доктор філософії з соціальної роботи, доцент кафедри соціальної освіти та соціальної роботи факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

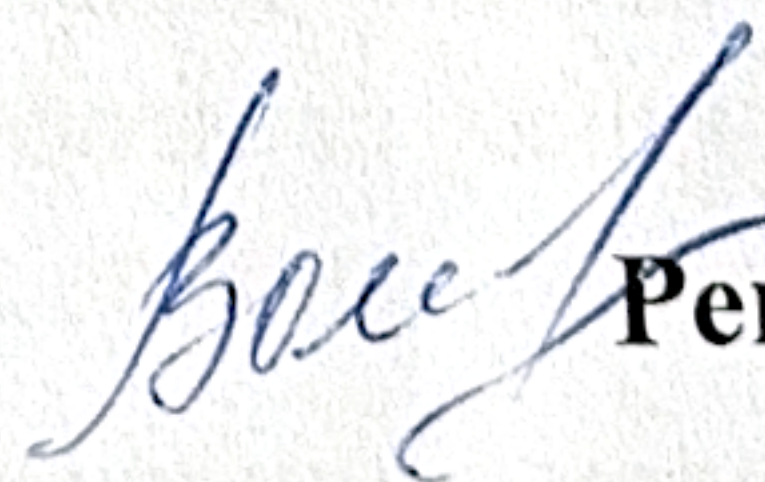
Рекомендовано Вченою радою факультету соціології та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова (протокол №8 від 26 березня 2025р.)

Декан факультету

Алла ЯРОШЕНКО

Гарант освітньо-наукової програми

Ренате ВАЙНОЛА

I. Пояснювальна записка

Вступний екзамєн в аспірантуру зі спеціальності І 10 «Соціальна робота та консультування», освітньо-наукової програми «Соціальна робота та консультування» спрямований на забезпечення високої ефективності майбутньої професійної діяльності науковця в галузі соціальної роботи.

Вступний екзамєн в аспірантуру зі спеціальності І 10 «Соціальна робота та консультування», освітньо-наукової програми «Соціальна робота та консультування» проходитиме в змішаному форматі: офлайн та онлайн форматі з використанням програми для організації відеоконференцій Zoom (Meet), що надає можливість відеотелефону, ідентифікації здобувачів освіти та фіксації результатів екзамєну.

Отримання третього освітнього ступеню «доктор філософії» за спеціальністю І 10 «Соціальна робота та консультування», освітньо-наукової програми «Соціальна робота та консультування» базується на визначенні рівня загальних і спеціальних компетентностей випускників, передбачених відповідним рівнем кваліфікації та освітньої програми підготовки фахівців.

Програма вступного екзамєну в аспірантуру за спеціальністю І 10 «Соціальна робота та консультування», освітньо-наукової програми «Соціальна робота та консультування» передбачає виявлення рівня готовності сучасного науковця в галузі соціальної роботи до здійснення науково-пошукової діяльності на засадах академічної доброчесності та корпоративної етики, визначення ефективних умов соціалізації особистості в сучасному суспільстві; обізнаності щодо сучасних проблем, методів і нормативних вимог соціально-терапевтичної допомоги; оптимального впровадження новітнього досвіду та інноваційних технологій у процес професійної діяльності; розробки механізмів і технологій регулювання та корекції відносин особистості та суспільства; забезпечення виконання завдань організації PR-діяльності та зв'язків із громадськістю в соціальній сфері; здійснення соціальної роботи на засадах професійної етики, етичних норм і правил фахівця.

Абітурієнт, що прагне стати здобувачем третього освітнього ступеню доктор філософії» спеціальності І 10 «Соціальна робота та консультування», освітньо-наукової програми «Соціальна робота та консультування» повинен володіти такими спеціальними компетентностями:

1. Здатність до володіння та оперування методикою соціального дослідження та методами статистики; проектування соціальних досліджень, аналізу та інтерпретації їх результатів.

2. Здатність добирати і застосовувати різні методи соціальної експертизи та здійснювати стратегічне планування.

3. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

4. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

6. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

7. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

8. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

9. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

10. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

11. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

12. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

13. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

Пакет містить 20 білетів. Завдання білетів є рівнозначними за обсягом та складністю.

II. Критерії оцінювання відповідей на екзаменаційні питання:

90-100 А оцінюється відповідь, в якій абітурієнт виявив високий рівень теоретичної підготовки, вміння аналізувати літературу зі спеціальності, логічно та послідовно викладати теоретичний матеріал, робити висновки. У ході виконання завдань абітурієнт виявив здатність формулювати конкретну мету, відповідну суті визначеної проблеми, творчий підхід до розробки та втілення плану її досягнення, вдале володіння необхідними формами і методами роботи, а також спроможність до всебічної оцінки результату власної діяльності.

80-89 В оцінюється робота, коли абітурієнт виявив високий рівень теоретичної підготовки з програмного матеріалу, вміння послідовно його викласти. У ході виконання завдань абітурієнт продемонстрував здатність використовувати стандартні способи вирішення визначеної проблеми, володіння основними формами і методами роботи, а також спроможність до загальної оцінки результату власної діяльності.

70-79 С оцінюється робота, коли абітурієнт виявив достатню теоретичну підготовку з програмного матеріалу, вміння викласти основні його положення. У ході виконання завдань абітурієнт продемонстрував здатність до вирішення основних складових визначеної проблеми, володіння основними методами роботи і достатню спроможність до оцінки результату

власної діяльності.

69-65 Д оцінюється робота, коли абітурієнт виявив певну теоретичну підготовку з програмного матеріалу, вміння викласти окремі його положення. У ході виконання завдань абітурієнт продемонстрував здатність до вирішення окремих складових визначеної проблеми, володіння певними методами роботи і часткову спроможність до оцінки результату власної діяльності.

60-64 Е оцінюється робота, коли абітурієнт виявив поверхові, фрагментарні теоретичні знання та нездатність розв'язання практичних завдань через невміння чіткого визначення мети, розробки та реалізації плану, не обізнаність щодо методів та форм відповідної роботи та (або) не спроможність до оцінки результату власної діяльності.

III. Зміст програми

1. Актуальні проблеми соціальної роботи

Теорія соціальної роботи як наука і навчальна дисципліна. Сутність поняття «соціальна робота». Зміст та особливості соціальної роботи України в умовах воєнної доби та повоєнного відновлення. Мета, завдання соціальної роботи. Принципи соціальної роботи. Функції соціальної роботи. Нормативно-правова база соціальної роботи в Україні. Міжнародні соціальні стандарти. Європейська соціальна хартія. Конституція України. Закон України «Про соціальні послуги». Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю».

Особистісно професійні характеристики соціального працівника. Професійні ролі соціальних працівників. Практична, посередницька, управлінська, дослідницька, адміністративна, латентна (прихована) ролі соціального працівника. Функції соціальних працівників. Професійна компетентність соціального працівника. Етичний кодекс соціального працівника. Особисті та професійні якості, необхідні для професійної соціальної роботи.

Характеристика отримувачів соціальних послуг в галузі соціальної роботи. Сутність поняття «отримувач соціальних послуг» у соціальній роботі. Складні життєві обставини. Класифікація категорій отримувачів соціальних послуг. Уразливі соціальні групи.

Характеристика надавачів соціальних послуг в галузі соціальної роботи. Держава як головний суб'єкт соціальної роботи. Система соціальних інституцій та її характеристика. Класифікація інституцій соціальних інституцій. Рівні суб'єктів соціальної роботи. Міжнародні, загальнодержавні, регіональні організації як суб'єкти соціальної роботи. Недержавні організації як суб'єкт соціальної роботи. Соціальний працівник як основний суб'єкт соціальної роботи.

Теоретичні моделі та методи соціальної роботи. Психологічні моделі соціальної роботи. Клієнтоорієнтований підхід К. Роджерса як базова засада психологічної допомоги в соціальній роботі. Межі компетенції соціального

працівника в наданні психологічної допомоги. Основні теоретичні концепції психологічної допомоги (психодинамічна, біхевіоральна, когнітивна, екзистенційно-гуманістична). Залежність цілей психологічної допомоги від її теоретичного підґрунтя. Універсальні цілі психологічної допомоги. Теорія Б. Скіннера. Теорія соціального наuczіння А. Бандури. Гуманістично – екзистенційна модель соціальної роботи. Гуманістична теорія К. Роджерса та А. Маслоу. Екзистенційний підхід у соціальній роботі. Соціологічні моделі соціальної роботи. Системно-екологічна модель соціальної роботи. Екологічна модель соціальної роботи. Соціально-радикальна модель. Теорія ролей. Стигматизація. Комплексні моделі соціальної роботи. Теорія кризового втручання. Когнітивно-поведінкова терапія. Здійснення інтенсивного догляду. Сімейна терапія. Психосоціальна терапія. Соціально-педагогічна модель соціальної роботи.

Характеристика методів індивідуальної соціальної роботи. Метод «ведення випадку» в соціальній роботі. Індивідуальне інтерв'ю як метод індивідуальної роботи. Соціально-психологічне консультування у соціальній роботі. Телефонне консультування в соціальній роботі. Характеристика методів групової соціальної роботи. Проведення тренінгів у соціальній роботі. Суть і призначення тренінгової роботи. Особливості груп само та взаємодопомоги. Соціальна робота у громаді як метод соціальної роботи.

Чинники розвитку теорій і моделей соціальної роботи. Різні підходи до усвідомлення проблем теорії і практики соціальної роботи: теоретичні пояснення природи соціальних проблем і контексту їх розв'язання; прийнятності застосування конкретних технік втручання; обґрунтування практичних дій соціальних працівників. Сутнісно-функціональна характеристика соціальної роботи в контексті теоретичних моделей. Критерії виокремлювання та основні ознаки теоретичних моделей: значення теорії для розвитку соціальної роботи; теоретична база (концепції, ідеї, розробники); суб'єкт-об'єктні відносини; зміст і структура соціальної роботи; методи, форми сприяння та стратегії і техніки втручання; переваги і обмеження застосування у найскладніших ситуаціях.

Психолого-орієнтований підхід до теоретичного обґрунтування практики соціальної роботи. Варіативність моделей соціальної роботи в межах психолого-орієнтованого підходу. Основні засади психолого-орієнтованого підходу: теоретичні концепції соціальної роботи, які ґрунтуються на пізнанні закономірностей психологічного розвитку і статусу людини в суспільстві.

Соціолого-орієнтований підхід до теоретичного обґрунтування практики соціальної роботи. Варіативність моделей соціальної роботи в межах соціолого-орієнтованого підходу. Основні засади соціолого-орієнтованого підходу: теоретичні концепції соціальної роботи, які ґрунтуються на пізнанні закономірностей соціального розвитку, структурування суспільства, взаємодії його інститутів.

Комплексно-орієнтований підхід до теоретичного обґрунтування практики соціальної роботи. Варіативність моделей соціальної роботи в

межах комплексно-орієнтованого підходу. Основні засади комплексно-орієнтованого підходу: теоретичні концепції соціальної роботи, які ґрунтуються на цілісному баченні проблем захисту життєвих сил людини як біопсихосоціальної істоти.

Соціально-психологічні проблеми професійної діяльності соціальних працівників. Компетентність, професіоналізм, майстерність фахівців соціальної сфери: проблеми формування й вдосконалення. Сутність компетентності, професіоналізму, майстерності як наукової категорії. Критерії і показники сформованості професійно компетентності соціальних педагогів. Суб'єктивні чинники професійного зростання фахівців соціальної сфери. Структура професійних умінь соціального педагога та їх вплив на становлення майстерності в соціальній сфері.

2. Технології соціальної роботи

Поняття соціальних технологій. Типи та види соціальних технологій. Особливості соціальних технологій. Головні складові змісту технологізації. Поняття технологій соціальної роботи. Загальні і прикладні технології соціальної роботи. Філософські та загальнонаукові методи в соціальній роботі. Спеціальні наукові методи (соціально-економічні, організаційні). Психологічні методи в практиці соціальної роботи (психодіагностика, психокорекція, психологічне консультування, психотерапія). Соціологічні методи (аналіз соціуму, моніторинг, фокус-група). Педагогічні методи (методи педагогічної діагностики, методи навчання, методи виховання). Метод «рівний-рівному». Метод соціальної вуличної роботи.

Поняття «форми соціальної роботи». Специфічні ознаки форми соціально-педагогічної роботи: функціональність, структурність, інтегративність, неперервність. Класифікація організаційних форм соціально-педагогічної роботи. Особливості комплексних форм роботи. Індивідуальні, групові та масові форми соціальної роботи.

Технологія підготовки і проведення базових форм соціальної роботи.

Особливості використання ігрових технік в соціальній роботі. Психолого-педагогічні умови застосування гри в соціально-педагогічній роботі. Вулична ігротека, техніки її організації та проведення. Техніка станційного експресу, тематична та сезонна ігрова програма. Використання відомих вуличних ігор в практиці соціальної роботи.

Мета соціальної вуличної роботи. Основні завдання вуличної соціальної роботи. Переваги вуличної соціальної роботи. Основні форми вуличної соціальної роботи: рейд, ігротеки, дискотеки, вуличний театр, консультування, пункти соціальної підтримки, мітинг, вулична хода. Організація роботи мультидисциплінарної бригади вуличних соціальних працівників. Розробка соціального паспорту мікрорайону.

Сутність та специфіка використання рекламно-інформаційних технологій у діяльності соціальних працівників. Роль засобів масової інформації як одного із соціальних інститутів та їх вплив на сучасне суспільство. Стратегія і технології взаємодії соціального працівника з

засобами масової інформації. Стратегія створення кола інформаційних джерел, якими може користуватися соціальний працівник у своїй діяльності (преса, телебачення, радіо). Форми взаємодії із ЗМІ.

Специфічні ознаки соціальної реклами. Типові види рекламної продукції які використовуються в практиці соціальної роботи. Технології створення і використання прес-релізу як форми рекламно-інформаційної діяльності. Технології оформлення та розміщення інформаційних стендів, стріт-бордів. Плакати, буклети, листівки, техніки їх влучного використання і в практиці соціальної роботи.

Технології соціальної діагностики як інструмент встановлення достовірної інформації про соціальний об'єкт та його оточення, прогнозування його можливих змін і впливу на інші соціальні об'єкти. Основні завдання соціальної діагностики: виявлення специфічних соціальних якостей, особливостей розвитку й поведінки соціального об'єкта; визначення ступеня розвитку різноманітних властивостей, їх вираженості в кількісних і якісних показниках; опис особливостей об'єкта; ранжування специфічних властивостей об'єкта; вироблення рекомендацій та розроблення програм. Рівні соціальної діагностики: загальносоціальний, регіональний (територіальний), локальний та індивідуальний. Основні вимоги, що ставляться до застосування методів соціальної діагностики: валідність, надійність, однозначність, точність.

Опитування, інтерв'ю як метод збору соціальної інформації про об'єкт в ході безпосередньої (інтерв'ю) або опосередкованої (анкетування) взаємодії дослідника і того, кого опитують (респондента) шляхом реєстрації відповідей респондента. Особливості спостереження, тестування, бесіди як діагностичних методів.

Технології соціальної роботи з сім'ями різного типу. Технології соціального патронажу, інспектування, нагляду. Технологічні аспекти формування та розвитку волонтерського руху в умовах сьогодення. Стратегія та технології управління діяльністю волонтерських груп. Характеристика соціальних програм, проектів та акцій у яких беруть участь волонтери. Система підготовки волонтерів до участі в соціальній діяльності. Проблеми пропаганди і популяризації волонтерської діяльності в сучасних умовах.

Особливості соціальної роботи з різними категоріями населення в територіальних громадах на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Загальні підходи та етапи моделі активізації громади. Молодіжні центри в громаді. Розробка та впровадження соціальних проектів на рівні громади. Соціальний паспорт громади. Соціальна карта громади. Організація соціальної роботи у громаді. Форми та методи соціальної підтримки сімей та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах в громаді.

5. Механізми державного управління соціальною сферою України

Методи державного регулювання. Соціальною допомогою. Планування державного регулювання соціальною допомогою. Правове регулювання системи соціальної допомоги. Кадровий потенціал державного

регулювання соціальною допомогою. Інституційне забезпечення державного регулювання соціальною допомогою. Фінансово-ресурсне забезпечення державного регулювання соціальною допомогою. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання соціальною допомогою. Запобігання корупції та корупційним діям системі соціальної допомоги. Соціальний діалог та роль профспілок в державному регулюванні системи соціальної допомоги.

4. Управління проектами в соціальній сфері

Забезпечення державного управління соціальною сферою. Інституційне забезпечення. Законодавче забезпечення. Нормативне забезпечення. Правове забезпечення. Інформаційне забезпечення. Інструменти (податки, субсидії, пряме фінансування (державне замовлення), соціальні пільги). Антиінфляційні інструменти регулювання грошових доходів (індексація). Монетарні інструменти регулювання доступу до фінансових ресурсів (пільгове кредитування, іпотечне кредитування).

Інструменти соціальної політики. Вади та переваги застосування окремих інструментів. Доцільні сфери застосування інструментів при регулюванні соціальної сфери. Вади та переваги застосування монетарних інструментів. Доцільні сфери застосування інструментів при регулюванні соціальної сфери.

Оцінка ефективності державного управління соціальною сферою. Сутність та критерії ефективності соціальної діяльності. Вимір витрат і наслідків соціального планування та прогнозування. Узагальнюючі показники і спільний критерій соціального розвитку. Принципи виміру соціальних результатів і витрат. Методика оцінки соціальної ефективності. Соціальний ефект та його визначення.

Методи та інструменти державного управління соціальною сферою. Призначення та види інструментів. Фіскальні інструменти (податки, субсидії, пряме фінансування (державне замовлення), соціальні пільги). Антиінфляційні інструменти регулювання грошових доходів (індексація). Монетарні інструменти регулювання доступу до фінансових ресурсів (пільгове кредитування, іпотечне кредитування). Інструменти соціальної політики. Вади та переваги застосування окремих інструментів. Доцільні сфери застосування інструментів при регулюванні соціальної сфери. Вади та переваги застосування монетарних інструментів. Доцільні сфери застосування інструментів при регулюванні соціальної сфери.

Цільові механізми державного управління соціальною сферою. Механізми співпраці органів державної влади з організаціями громадянського суспільства. Економічні механізми, які застосовуються у соціальній сфері. Механізми управління системою надання соціальних послуг. Механізми соціального партнерства у соціальній сфері. Соціальне замовлення як механізм надання соціальних послуг. Контролінг, аудит як механізми.

Принципи та пріоритети соціальної політики ЄС. Необхідність та можливості соціальної політики ЄС. Етапи розвитку соціальної політики ЄС.

Європейська стратегія зайнятості. Соціальний захист та соціальне включення. Вільне переміщення працівників. Координування соціальної безпеки. Законодавство у сфері праці. Здоров'я та безпечні умова праці. Соціальний діалог. Механізми та інструменти реалізації соціальної політики ЄС. Європейські соціальні проекти в Україні.

5. Організація та планування діяльності закладу в системі соціальної роботи

Професійно-етичні аспекти діяльності працівників соціальної сфери. Етичні особливості професійної діяльності працівників соціальної сфери. Етичні принципи діяльності працівників соціальної сфери. Управлінські аспекти діяльності соціальних закладів. Управління соціальною роботою. Функції менеджменту соціальної роботи: планова, організаційна, мотиваційна, контрольна, координаційна. Концепції управління соціальним закладом. Організаційна структура соціального закладу, його органोगрама. Положення про структурні підрозділи. Посадова інструкція та штатний розпис. Організація та нормування робочого часу працівників соціальної служби. Загальні аспекти організації та нормування робочого часу. Підходи до визначення норм навантаження працівників, які надають соціальні послуги. Класифікація категорій отримувачів соціальних послуг. Визначення норми часу надання соціальної послуги для різних категорій отримувачів соціальних послуг. Організація процесу надання соціальних послуг соціальними закладами. Визначення й види соціальних послуг.

Розвиток системи надання соціальних послуг в Україні в умовах децентралізації. Організація надання соціальних послуг згідно з державними стандартами. Прийом та розгляд документів й прийняття рішення про надання соціальних послуг. Ведення випадку отримувача соціальних послуг. Визначення стану та індивідуальних потреб. Складна життєва ситуація. Соціальні послуги та особливості їх надання. Укладання договору про надання послуг. Оцінка та отримання зворотного зв'язку від отримувачів соціальних послуг. Моніторинг та оцінка якості соціальних послуг. Мережа соціальних закладів в Україні. Діяльність соціальних закладів різного рівня підпорядкування (державний та недержавний сектори). Міжсекторальна співпраця надання соціальних послуг. Стратегія організації надання соціальних послуг в громаді.

Загальне положення про Центр соціальних служб. Державна підтримка сімей, дітей та молоді, які опинилися у складних життєвих обставинах. Рівні функціонування центрів соціальних служб та особливості їх роботи. Візит у сім'ю та оцінка потреб для організації соціального супроводу. Проведення соціального супроводу. Мультидисциплінарна команда та міжвідомча співпраця. Специфіка управління центрами соціальних служб. Інформування населення про діяльність соціальної служби та соціальні послуги. Використання інформаційних технологій в діяльності соціальних служб. Положення про територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг). Особливості роботи з дорослими категоріями населення,

які опинилися у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги для їх вирішення за місцем проживання. Особливості соціальної роботи на деокупованих територіях України. Соціальна робота з ВПО та членами їх родин. Роль соціального працівника. Оцінка потреб людей похилого віку. Вивчення випадків та шляхів їх вирішення. Особи похилого віку з інвалідністю та особливості соціальної роботи. Медична та соціальна моделі роботи. Специфіка управління територіальними центрами соціального обслуговування (соціальних послуг).

Типове положення про соціальний гуртожиток. Специфіка управління соціальними закладами для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Соціальні заклади для ВІЛ-позитивних людей. Дружні клініки для молоді. Сучасна мережа медичних та соціальних служб для людей, які живуть із ВІЛ/СНІДом. Специфіка управління соціальними закладами для ВІЛ-позитивних людей. Соціальні заклади для бездомних осіб та осіб, звільнених із місць позбавлених волі. Практика роботи закладів соціального захисту для бездомних громадян та осіб, звільнених з місць позбавлення волі. Специфіка та основні напрямки їх роботи. Організаційні центри соціально-психологічної реабілітації для воїнів.

Сучасні напрями та види планування. Принципи та етапи планування. Характеристика планування як орієнтованої на майбутнє діяльності з прийняття рішень. Альтернативність вибору та критерії прийняття раціональних рішень. Формальний і системний підходи у плануванні. Сутність планування як функції управління соціальним закладом. Планування як функція управління соціальним закладом. Місце планування в управлінській діяльності. Планування як процес складання і прийняття рішень. Планування за умов різної визначеності факторів зовнішнього середовища. Нормативно-правова основа планування діяльності соціального закладу.

Система планів соціального закладу. Річний план роботи соціального закладу. Сутність стратегічного планування та його етапи. Концептуальні підходи та стратегічне планування у сфері соціальної політики. Етап встановлення цілей. Етапи зовнішнього та внутрішнього аудиту. Етапи формулювання, оцінювання та ухвалення стратегії. Етапи впровадження й корегування стратегії та основні проблеми у плануванні. Складання й перегляд індивідуального плану надання соціальних послуг. Різновиди планів та їх комплекси. Класифікаційні ознаки та різновиди планів соціального закладу. Комплекси (підсистеми) планування: генеральне, цільове, стратегічне, поточне, оперативно-календарне. Зведене планування загальних результатів і фінансове планування у системі контролінгу. Зміст планів і організація їх розробки. Поточний план як основна складова частина системи планів, його задачі, склад, загальний порядок розробки.

Організація добору і відбору кадрів. Класифікація категорій персоналу. Завдання планування персоналу. Вихідні дані для розробки плану персоналу. Показники чисельності персоналу. Методи визначення чисельності персоналу. Розрахунок планового балансу робочого часу. Розрахунок

чисельності окремих категорій працюючих. Визначення додаткової потреби у персоналі. Професійна орієнтація і трудова адаптація. Мотивація персоналу соціального закладу. Атестація та оцінювання персоналу соціального закладу. Управління розвитком персоналу соціального закладу. V.

6. Консультування в соціальній роботі

Консультування як професія, напрям соціальної роботи, метод і технологія. Консультування як вид соціальної послуги. Мета та завдання консультування в соціальній роботі. Особливості консультування в соціальній роботі. Вимоги до консультанта. Деонтологія консультування. Стандарти консультування. Консультативна бесіда. Етапи процесу консультування.

Форми та методи консультування. Завдання консультування в соціальній роботі. Класифікація видів консультування. Етапи, форми та методи консультування. Виїзне консультування. Телефонне консультування. Онлайн консультування. Стендове консультування. Напрями консультування. Громадська приймальня як форма первинного консультування. Метод переадресації в консультуванні. Принципи міжвідомчої взаємодії в консультуванні.

Техніки взаємодії консультанта з клієнтом. Техніка «активного слухання». Техніки самодопомоги та розвитку стресостійкості у ситуації війни.

Консультування окремих груп отримувачів соціальних послуг. Сімейне консультування. Консультування в закладі освіти. Консультування військових та членів їх родин. Кризове консультування. Психо-емоційна підтримка в умовах консультування. Перша психологічна допомога в екстрених і кризових ситуаціях.

Література

1. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / О.М. Денисюк та ін. ; ред.: О.В. Епель, Т.Л. Лях, І.В. Силантьєва. Київ, Ужгород : РІК-У, 2023. 424 с.
2. Актуальні питання теорії та практики соціальної роботи: [навчально-методичний посібник] Держ. закл. „Луган. нац. Ун-т імені Тараса Шевченка”. Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. 528 с.
3. Державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства : навч. посіб.; за заг. ред. д.держ.упр., професора Н.В. Грицяк. К.: Вид-во К.І.С., 2015. 108 с.
4. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с.
5. Діти та війна: навчання технік зцілення. URL : https://ipz.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/dity_fin_ispp-1.pdf
6. Дослідження у соціальній роботі: Антологія [упор. Т. Семигіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 203 с.
7. Дяків О.П., Островерхов В.М. Управління персоналом : навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 288 с.

8. Єгорченков О. В., Єгорченкова Н.Ю., Катаєва Є. Ю. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. Київ : КНУ ім.Т. Шевченка, 2017. 117 с.
9. Єрємін Л.Є. Практикум з соціальної роботи. Част. І: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів; за заг.ред. О. В. Федорової. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2017. 140 с.
10. Зайченко О.І., Кузнецова В.І. Управління людськими ресурсами: навч. посіб. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», 2015. 232 с.
11. Кириленко В. Г. Консультативні практики в соціальній роботі : навч.-метод. посіб. Київ : Університет «Україна», 2020. 357 с.
12. Кожушко Л. Ф., Кропівко С. М. Управління проектами: навчальний посібник. Київ : Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.
13. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 406 с
14. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с.
15. Медико-психологічне консультування : навч.-метод. посіб. / Людмила Іванівна Магдисюк, Раїса Петрівна Федоренко. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 332 с. URL : https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/18737/1/med_psychol_kons.pdf
16. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. URL : <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>.
17. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://ukrstat.org/uk>.
18. Офіційний сайт Мережі аналітичних центрів України. URL : <http://www.intellect.org.ua/>.
19. Офіційний сайт Міністерства молоді та спорту України. URL : [ttp://dsmsu.gov.ua](http://dsmsu.gov.ua).
20. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL : <http://www.mon.gov.ua>.
21. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України. URL : <http://www.moz.gov.ua>.
22. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>
23. Повалій Т. Л., Бойко О. П. Соціальне партнерство та професійні комунікації в роботі менеджера соціокультурної діяльності : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2021. 241 с.
24. Поліщук В.А. Теорія і методика професійної підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти: монографія; за ред. Н.Г. Ничкало. Тернопіль: ТНПУ, 2006. 424 с.
25. Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України: Наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту від 9.9.2005 р. № 1965. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05>
26. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>

27. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України № 2558-III від 21.06.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>
28. Розвиток громади: навч. посібник. Західноукраїнський ресурсний центр. Львів, 2016. 96 с
29. Сай. Д. В. Ціннісні засади соціальної роботи в Європейському Союзі. Актуальні питання суспільних трансформацій в Україні : безпековий та євроінтеграційний виміри / під заг. ред. Ю. В. Палагнюк, С. І. Шкірчака. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. С. 159–179.
30. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
31. Соціальна політика: навчальний посібник / Л. Д. Климанська, В.Є. Савка, Н.М. Хома та ін.; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. 2-ге вид. випр. і доповн. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 318 с.
32. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
33. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навч.-метод. посіб. / Тернопільська В. І., Омельченко С.О., Чернуха Н.М., Співак Я.О. та ін.. Слов'янськ: Вид-во «В.І. Маторіна», 2021. 229 с.
34. Соціальний захист населення України у 2021 р.: статистичний збірник. Державна служба статистики. Київ, 2022. URL : https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/07/zb_szn_2021.pdf
35. Тернопільська В.І., Бакуліна О.С. Управління соціальними проєктами: формування цілей та доцільність їх реалізації. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 39. С. 309-312.